



SYSTEMY WALUTOWE HISTORIA I WSPÓŁCZESNOŚĆ

Zofia Płóciniczak
Mikołaj Waligóra


Międzynarodowy system walutowy przed II wojną światową

- ▶ System waluty złotej (1870 – 1914) zakładał pełną wymiennalność weksli na złoto w dowolnym banku, stabilizował gospodarkę zarówno krajową jak i między narodową. Nie powodował dużych zmian czy ryzyka wynikającego z niepewności kursu wymiany walutowej



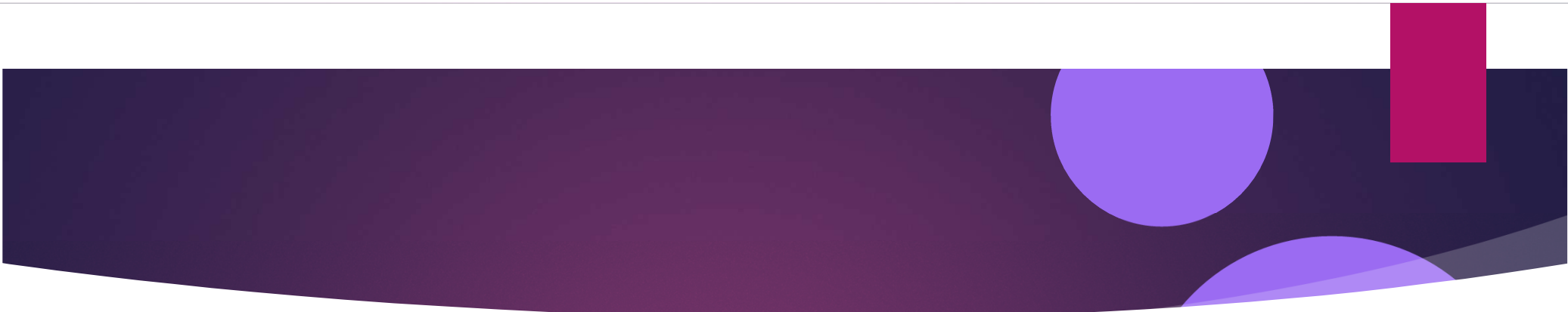
- ▶ System waluty sztabowo-złotej wprowadzony po zakończeniu I wojny światowej, głównie za sprawą Wielkiej Brytanii. System ten ograniczył wymienialność banknotów na złoto do transakcji międzynarodowych i dużych kwot pieniężnych.
- ▶ Wybuch wielkiego kryzysu w 1929 oraz zapaść na rynku handlu międzynarodowego w 1930 ostatecznie przekreślił możliwość wprowadzenia jednolitego systemu walutowego. Aż do zakończenia II wojny światowej nie istniał, żaden system normujący działania na rynkach wymiany walut i handlu międzynarodowego.





System walutowy z Bretton Woods

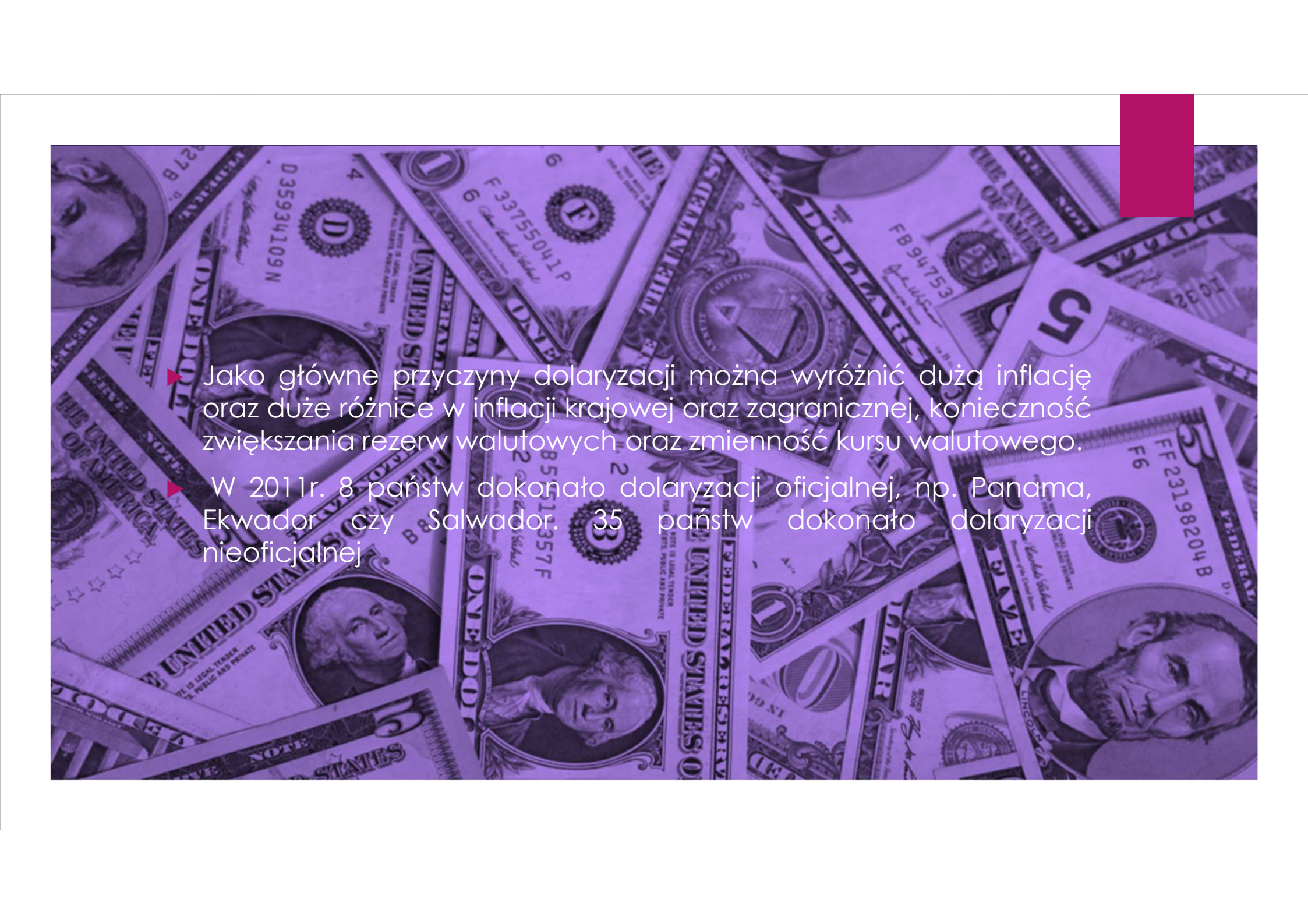
- ▶ W lipcu 1944 roku podczas konferencji w Bretton Woods przedstawiciele 44 krajów alianckich postanowili odtworzyć międzynarodowy system kursów stałych
- ▶ Zależało im na przywróceniu warunków, które sprzyjałyby rozwojowi handlu, który leży u podstaw wzrostu gospodarczego. W Bretton Woods zostało wypracowane porozumienie, którego rezultatem było utworzenie głównych instytucji ekonomicznych. Miało to mieć na celu uporządkowanie światowego systemu walutowego.
- ▶ Nieodłączną częścią systemu stałych kursów walutowych z Bretton Woods było utworzenie MFW, czyli Międzynarodowego Funduszu Walutowego.
- ▶ Kolejną fundamentalną częścią tego systemu stało się powołanie instytucji Banku Światowego (Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju). Bank Światowy powstał, by zapewniać pomoc techniczną oraz finansową krajom rozwijającym się.

- 
- ▶ System z Bretton Woods zastąpił system waluty złotej. Zostały ustalone parytety każdej waluty w stosunku do złota. Główną walutą, która pełniła funkcję pośredniczą między pozostałymi walutami a złotem stał się dolar.
 - ▶ Sytuacja pieniężna wielu państw stała się zależna od stanu bilansu płatniczego Stanów Zjednoczonych. W 1971 roku rządy przestały być w stanie dłużej utrzymywać stałe kursy walutowe.
 - ▶ Wymienialność dolarów na złoto została zawieszona przez prezydenta USA – Richarda Nixona, który zamknął „złote okno” na dobre. Było to podstawowe założenie systemu z Bretton Woods, którego zawieszenie doprowadziło do upadku systemu.

Dolaryzacja

- ▶ Jednym ze skutków upadku systemu z Bretton Woods było doprowadzenie do sytuacji, w której kraje rozwijające się mogły wybrać system kursowy. Jednak ostatnia dekada XXw., w której wystąpiło wiele kryzysów finansowych sprawiła, że wiele państw zaczęło szukać alternatyw.
- ▶ Dolaryzacja występuje, kiedy rezydenci kraju używają danej waluty, np. dolara amerykańskiego razem z walutą krajową lub zamiast niej.
- ▶ Ze względu na prawne możliwości używania waluty innej niż krajowa można wyróżnić 3 rodzaje dolaryzacji: oficjalną, półoficjalną oraz nieoficjalną.



- 
- ▶ Jako główne przyczyny dolaryzacji można wyróżnić dużą inflację oraz duże różnice w inflacji krajowej oraz zagranicznej, konieczność zwiększania rezerw walutowych oraz zmienność kursu walutowego.
 - ▶ W 2011r. 8 państw dokonało dolaryzacji oficjalnej, np. Panama, Ekwador czy Salvador. 35 państw dokonało dolaryzacji nieoficjalnej

Międzynarodowy Fundusz Walutowy



Międzynarodowy Fundusz Walutowy został powołany w lipcu 1944 na konferencji w Bretton Woods jako międzynarodowa organizacja działająca w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych. Jego głównym celem było utrzymywanie stabilnych kursów wymiany poszczególnych walut w nowo ustalonym systemie dewizowo-złotym.

Aktualnie fundusz zajmuje się stabilizacją globalnej gospodarki, pomaga zadłużonym państwom, tworzy plany pomocy oraz rozwoju. Źródłem jego finansowania są wkłady państw członkowskich ustalane proporcjonalnie do wielkości PKB. Polska należała do funduszu od chwili jego założenia do 1950r. gdy nasz kraj na własny wniosek postanowił go opuścić. Ponownie polska przystąpiła do organizacji w 1986r. gdy pozytywnie rozpatrzono wniosek o ponowne przyjęcie.

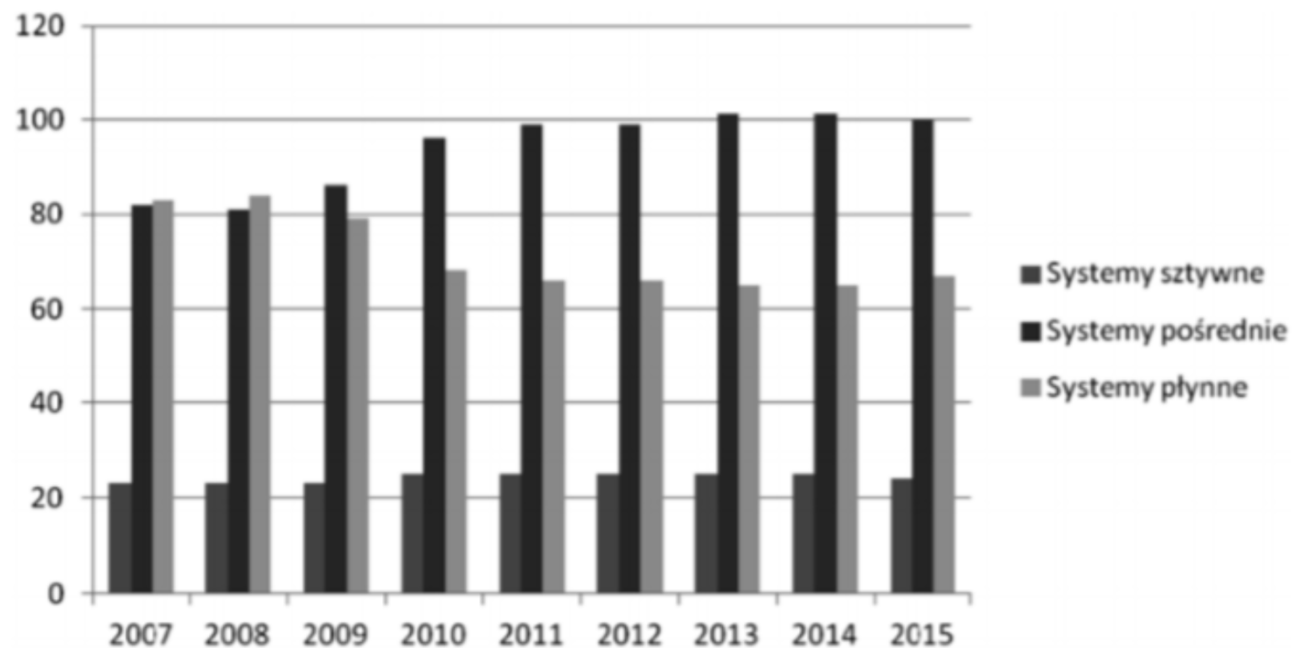




Współczesne reżimy kursowe

- ▶ Reżim kursowy to zbiór zasad oraz narzędzi, które określają prawdopodobne zmiany kursu walutowego oraz zakres i możliwości wpływu banku centralnego na poziom kursów walutowych.
- ▶ We współczesnej gospodarce funkcjonują 3 rodzaje podstawowych systemów walutowych. Systemy walutowe z kursem stałym, systemy walutowe z kursem pośrednim oraz systemy walutowe z kursem płynnym.
- ▶ Czynniki, które wpływają na wybór reżimu kursowego, to przede wszystkim wielkość gospodarki, jej otwartość, rozwój gospodarczy kraju, krajowe oraz zagraniczne szoki ekonomiczne, czy koncentracja handlu.

Liczba krajów stosująca dany reżim kursowy



Źródło: IMF Annual Report

- ▶ Liczba krajów stosujących systemy pośrednie oraz systemy płynne do roku 2009 była bardzo zbliżona. Sytuacja ta zmieniła się po wybuchu globalnego kryzysu finansowego. Odsetek krajów stosujących systemy sztywne prawie nie uległ zmianie, natomiast odsetek krajów stosujących systemy płynne zmalał na skutek wzrostu odsetku krajów stosujących systemy pośrednie.
- ▶ Można wnioskować, że w obliczu kryzysu finansowego to reżimy pośrednie uzyskują większe zainteresowanie ze względu na możliwość prowadzenia aktywnej polityki finansowej.



Integracja walutowa Europy

Już podczas tworzenia Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali pojawił się pomysł stworzenia wspólnej, europejskiej waluty. Spodziewano się, iż na pewnym etapie rozwoju wspólnoty waluty narodowe mogą stać się dużym problemem. Faktyczny proces wprowadzenia euro rozpoczął się w 1992r. gdy podpisano traktat w Maastricht, na mocy którego powstała Europejska Wspólnota Gospodarcza oraz opracowano plan wprowadzenia euro. Proces ten trwał aż do 1 stycznia 2002 gdy euro zastąpiło waluty narodowe w transakcjach gotówkowych.



**PIERWSZY
ETAP
od 1 lipca
1990**

Całkowita swoboda w zakresie transakcji kapitałowych

Rozszerzenie współpracy banków centralnych

Swoboda stosowania ECU (ang. European Currency Unit – jednostka monetarna, która poprzedziła euro)

Poprawa konwergencji gospodarczej

**DRUGI
ETAP
od 1
stycznia
1994**

Ustanowienie Europejskiego Instytutu Walutowego

Zakaz kredytowania sektora publicznego przez bank centralny

Zwiększenie koordynacji polityki pieniężnej

Wzmocnienie konwergencji gospodarczej

Proces prowadzący do zapewnienia niezależności krajowych banków centralnych, który ma zakończyć się najpóźniej do czasu utworzenia Europejskiego Systemu Banków Centralnych

Prace przygotowawcze do trzeciego etapu

**TRZECI ETAP
od 1 stycznia
1999**

Określenie nieodwołalnych kursów wymiany walut krajowych na euro

Wprowadzenie euro

Prowadzenie wspólnej polityki pieniężnej przez Europejski System Banków Centralnych

Wejście w życie wewnętrznego mechanizmu kursowego ERM II

Wejście w życie paktu stabilności i wzrostu



Rynki walutowe

„Na rynek walutowy składają się transakcje polegające na kupnie i sprzedaży walut oraz instrumentów finansowych wycenionych w walucie innej niż krajowa. Celem funkcjonowania rynku walutowego jest umożliwienie swobodnego przepływu funduszy między krajami o różnych walutach oraz określenie ceny waluty jednego kraju wrazonej w walucie innego kraju.”

Na rynku walutowym możemy wyróżnić kilka rodzajów transakcji:

- Bieżące

Jest to najbardziej znany rodzaj transakcji. Dostawa następuje w ciągu 48 godzin. Kursy, po których transakcje są zawierane są publikowane codziennie przez gazety.

- Terminowe

W tym rodzaju transakcji waluty są kupowane w określonym momencie w przyszłości, ale po cenach uzgodnionych dziś.

- Arbitraż procentowy

Są to transakcje dokonywane z zamiarem osiągnięcia zysku w związku z różnicami w stopie procentowej między danymi krajami.

- Transakcje spekulacyjne

Ten rodzaj transakcji wiąże się z ryzykiem, ponieważ polega na transakcji w celu uzyskania zysku w związku ze zmianą kursu. Waluty są kupowane z myślą o uzyskaniu dodatkowego dochodu związanego z ich sprzedażą w przyszłości.





Dziękujemy za uwagę